

O działalności stowarzyszenia rusycystów

Barbara Borowy, Eleonora Agnieszka Wesołowska, Ludmiła Szypielewicz

W 2010 r. z inicjatywy grupy nauczycieli i wykładowców, którzy spotkali się na metodycznych seminariach w Lublinie, zostało powołane Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego (PSNiWJR).

Działalność stowarzyszenia skupia się na organizacji szkoleń, warsztatów, seminariów oraz konferencji dla rusycystów. Odbývają się one zarówno w Polsce, jak i w Rosji, prowadzone są przez znanych wykładowców, rodzimych użytkowników języka rosyjskiego.

Celem stowarzyszenia jest:

- inicjowanie i wspieranie wszelkich form badania i doskonalenia metod nauczania języka rosyjskiego;
- ułatwianie przepływu informacji dotyczących uczenia się i nauczania języków obcych;
- współpraca i wymiana doświadczeń między nauczycielami języka rosyjskiego;
- utrzymanie kontaktów i współpraca z ośrodkami nauczania języka rosyjskiego w kraju na świecie;
- inicjowanie działań na rzecz promocji nauczania i uczenia się języka rosyjskiego;
- inicjowanie i wspieranie działań związanych z uczestnictwem dzieci i młodzieży w edukacji i kulturze, popularyzowaniem dziedzictwa kulturowego własnego narodu oraz komunikacją międzykulturową.

Kursy metodyczne i wymiany międzynarodowe

W latach 2010-2012 odbyło się osiem trzydniowych seminariów w Sulejówku, współorganizowanych z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji. Tego typu szkolenia skierowane są do niedużej grupy nauczycieli, stąd pojawił się pomysł szerszego rozpropagowania tej inicjatywy. Powstał projekt *Szkola – lider*. W szkołach, gdzie języka rosyjskiego naucza się na najwyższym poziomie, organizowane są seminaria, w których mogą brać udział nauczyciele z sąsiednich placówek, jak również pracownicy naukowcy pobliskich uczelni. Pierwszą szkołą, która przystąpiła do programu, było LO im. ONZ w Biłgoraju. Dzisiaj jest już osiem takich szkół, a w każdym seminarium uczestniczy od 30 do 50 osób.

Stowarzyszenie jest też inicjatorem i pośrednikiem w realizacji projektów edukacyjnych i kulturalnych ogłaszanych przez instytucje zajmujące się doskonaleniem nauczycieli w Rosji.

Od 14 do 18 listopada 2011 r. w Polsce gościli wykładowcy z Państwowego Instytutu im. A. S. Puszkina w Moskwie, którzy w ramach projektu *Warsztaty metodyczne* prowadzili lekcje otwarte dla uczniów i studentów oraz seminaria i szkolenia dla wykładowców i nauczycieli języka rosyjskiego. Projekt ten jest częścią programu „Język rosyjski” na lata 2011-2015

finansowanego jest przez *Rossotrudnichestwo* (Federalna Agencja ds. Wspólnoty Niepodległych Państw, Rodaków Mieszkających za Granicą i Międzynarodowej Współpracy Humanitarnej – wyspecjalizowaną agencję podległą rosyjskiemu MSZ). Głównym jej zadaniem jest stwarzanie przyjaznej atmosfery dla realizacji politycznych i gospodarczych interesów Rosji za granicą poprzez koordynację działań diaspory rosyjskiej, rosyjskich organizacji pozarządowych itd.).

Organizacją warsztatów zajmowało się Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego oraz Rosyjski Ośrodek Nauki i Kultury w Warszawie. Zajęcia odbywały się w Warszawie, Biłgoraju i Lublinie.

W dn. 19-23 listopada 2012 r. zorganizowano kolejny etap projektu *Warsztaty metodyczne*. Zajęcia odbywały się w Warszawie, Poznaniu, Katowicach i Kielcach. Ta część była realizowana przez [Rosyjską Fundację Programów Edukacyjnych „Ekonomia i Zarządzanie”](#). Zebrani (wykładowcy miejscowych uczelni, nauczyciele języka rosyjskiego i studenci) mieli okazję wysłuchać interesujących wykładów przedstawicieli uczelni moskiewskich oraz pracowników wydawnictwa *Русский язык. Курсы*. Tematyka spotkania dotyczyła m.in. metodyki pracy z tekstem gazety (doc. M. G. Dobrowolska); środowiska edukacyjnego Internetu (prof. G. N. Trofimowa); współczesnej literatury pięknej w podręcznikach i pomocach naukowych (dr S. M. Remizowa); najnowszych pozycji książkowych do nauki języka rosyjskiego jako obcego wydawnictwa *Русский язык. Курсы* (dr S. M. Remizowa, dyrektor generalny wydawnictwa).

Podczas okrągłego stołu (z udziałem dr S. M. Remizowej, dyrektora generalnego wydawnictwa *Русский язык. Курсы*, dr A. W. Wałowa, dyrektora Centrum Międzynarodowych Programów Edukacyjnych Moskiewskiego Instytutu Otwartej Edukacji, prof. I. A. Orechowej, dyrektora Katedry Języka Rosyjskiego dla studentów zagranicznych (Instytut im. A. S. Puszkina), prof. L. Szypielewicz (Uniwersytet Warszawski), prezes PSNiWJR poruszono wiele ważnych tematów. Szeroko omawiany był problem podręczników i pomocy naukowych do nauczania języka rosyjskiego jako obcego – zwrócono uwagę na konieczność włączenia polskich rusycystów-praktyków do pracy przy opracowywaniu podręcznika do języka rosyjskiego jako obcego. Dużo mówiło się o podręcznikach funkcjonujących na polskim rynku wydawniczym. Zwrócono uwagę na mały wybór pomocy multimedialnych, nagrań CD. Prowadzący przedstawili bogatą propozycję kursów języka rosyjskiego dla nauczycieli. Okazuje się, że istnieje możliwość uczestnictwa

w bezpłatnych kursach języka rosyjskiego na terenie Łotwy – koszty pokrywane są z grantów unijnych. Zebrani mieli okazję rozmawiać z użytkownikami języka rosyjskiego, wymienić doświadczenia, podzielić się spostrzeżeniami, zakupić podręczniki. Nawiązano nowe znajomości, pojawiły się kolejne możliwości współpracy między szkołami.

Jesienią 2012 r. odbyły się seminaria naukowo-metodyczne z cyklu *Współczesny nauczyciel języka rosyjskiego*. Wrześniowe zajęcia odbyły się w Liceum Ogólnokształcącym im. Władysława Zawadzkiego w Wisznicach, a październikowe w Białymstoku. W spotkaniach uczestniczyło ponad 100 nauczycieli rusycystów z całej Polski ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Zajęcia prowadzone były przez pracowników naukowych Uniwersytetu im. M. Łomonosowa w Moskwie i Uniwersytetu Warszawskiego. Program zajęć był bardzo urozmaicony. Profesor W. Bielousow z Moskwy wystąpił z cyklem doskonałych wykładów na temat współczesnego języka rosyjskiego i komunikacji międzykulturowej. Docent Irina Kurlowa z Moskwy przeprowadziła bardzo ciekawe warsztaty językowe o tematyce przygotowania młodzieży do egzaminów certyfikacyjnych. Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty przeprowadzone przez profesor Ludmiłę Szypielewicz z Uniwersytetu Warszawskiego dotyczące wykorzystania Internetu w procesie nauczania języka rosyjskiego. Zorganizowano również debatę na temat współczesnego kina rosyjskiego, odbyły się projekcje starych i najnowszych filmów rosyjskich.

Każdy nauczyciel otrzymał komplet pomocy dydaktycznych. Podczas trzydniowego seminarium prowadzący starali się pokazać nauczycielom, jak pracować z młodzieżą w czasie lekcji, wykorzystując nowe technologie multimedialne; jakie są formy i metody pracy z testami, tak aby przygotować uczniów do certyfikowanych egzaminów językowych. Podczas warsztatów nauczyciele mieli możliwość podzielenia się swoimi spostrzeżeniami i doświadczeniami na temat wykorzystywania innowacyjnych metod. Seminarium było zorganizowane przez Uniwersytet Warszawski w ramach projektu finansowanego przez fundację „Russkij Mir”.

Nauczyciele uczestniczą również w kursach i seminariach odbywających się w Rosji. We wrześniu 2010 r. ośmioosobowa grupa rusycystów z Polski wzięła udział w międzynarodowym seminarium podwyższania kwalifikacji w Instytucie Języka Rosyjskiego im. A. Puszkina w Moskwie. Spotkali się tam nauczyciele z całej Europy (między innymi z Polski, Grecji,

Uczestnicy Seminarium Naukowo-Metodycznego w LO im. Władysława Zawadzkiego w Wisznicach.

Węgier, Słowenii, Serbii). Podczas seminarium odbywały się zajęcia z praktycznej nauki i metodyki języka rosyjskiego jako obcego, była to też okazja do wymiany doświadczeń z nauczycielami z innych państw. Do tej pory w seminariach wzięło udział ponad dwustu nauczycieli.

Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego organizuje także wyjazdy do Rosji dla dyrektorów szkół i władz samorządowych. W październiku 2011 r. PSNiWJR na zaproszenie kilkunastu dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych województwa lubelskiego, łódzkiego i mazowieckiego wyjechało w celach szkoleniowych do Instytutu Języka Rosyjskiego im. Aleksandra Puszkina w Moskwie. Podczas pobytu spotkali się z władzami instytutu, władzami oświatowymi merostwa oraz zapoznali się z pracą moskiewskich szkół.

Konkursy i festiwale

Działalność stowarzyszenia to nie tylko kształcenie. Corocznie organizowane są różne konkursy zarówno dla nauczycieli, jak i dla uczniów. W maju 2012 r. odbyła się w Warszawie V Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Język rosyjski w przestrzeni językowej i kulturowej Europy i świata: Człowiek. Świadomość. Komunikacja. Internet*. Organizatorem wydarzenia było Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego, Uniwersytet Warszawski przy współpracy z fundacją „Russkij Mir” i МАПРЯА (МАПРЯА, Międzynarodowe Stowarzyszenie Nauczycieli Języka i Literatury Rosyjskiej). W konferencji uczestniczyło 230 pracowników naukowych z 30 krajów.

W pierwszym roku działalności (2010/2011) przeprowadzono następujące konkursy: *Przewodnik po Moskwie*; Konkurs na najlepszą szkołę nauczania języka rosyjskiego; I Festiwal Piosenki Rosyjskiej dla szkół średnich w Łodzi

(należy dodać, że w czerwcu br. odbędzie się trzecia edycja festiwalu, który cieszy się dużą popularnością i gromadzi coraz więcej uczestników i widzów). W roku szkolnym 2011/2012 wydarzenia te w większości związane były z 50. rocznicą pierwszego lotu człowieka w kosmos. Były to konkursy: na najlepszy scenariusz lekcji związanej z kosmosem; na zajęcia o kosmosie przygotowane metodą projektu; *Przewodnik po Petersburgu*; II Festiwal Piosenki Rosyjskiej w Łodzi *Ziemia w iluminatorze*.

Od 30 października do 5 listopada 2011 r. w Petersburgu trwał I Światowy Festiwal Języka Rosyjskiego. Polskę reprezentowało czterech dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych oraz nauczyciele i laureaci konkursu *Przewodnik po Petersburgu*. Pobyt składał się z dwóch części: Festiwalu Języka Rosyjskiego dla wszystkich uczestników oraz V Zjazdu MAPRYAŁ dla dyrektorów i nauczycieli. Uczniowie i dyrektorzy brali udział w wycieczkach i różnych wydarzeniach kulturalnych, natomiast nauczyciele w seminariach i zajęciach metodycznych. Wszyscy byli pod wrażeniem liczby uczestników i znakomitej organizacji, bowiem możliwość spotkania 700 osób z 73 krajów nie zdarza się codziennie.

Działalność stowarzyszenia obejmuje także organizację konkursów. W tym roku szkolnym odbyły się konkursy dla nauczycieli i uczniów związane z setną rocznicą urodzin Siergieja Michalkowa: konkurs dla nauczycieli na najlepszy scenariusz lekcji; konkursy literackie dla uczniów: *Mój ulubiony utwór* (esej i prezentacja), tłumaczenie wierszy Michalkowa na język polski; konkursy plastyczne dla uczniów (ilustracja do utworu, komiks); Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Teatralny w języku rosyjskim; I Ogólnopolski Festiwal Pieśni Rosyjskiej dla szkół podstawowych i gimnazjalnych „Bałałajka” w Siedlcach.

Nagrodą za zwycięstwa w konkursach są wyjazdy na obozy, na międzynarodowe spotkania i wspólna praca nad projektami. W lipcu 2011 r. grupa 10 uczniów z Polski wyjechała na obóz letni do Moskwy. Spotkało się tam ponad 100 uczniów z różnych krajów z całego świata. W sierpniu 2012 r. 18 uczniów z Polski brało udział w I Międzynarodowej Letniej Szkole Języka i Kultury Rosyjskiej w miejscowości Wielikij Ustiułg w Rosji. Ogółem było ponad 40 uczniów z 8 krajów. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach z języka rosyjskiego oraz w zajęciach o kulturze i obyczajach narodu rosyjskiego. W listopadzie 2012 r. 6 uczniów z Polski uczestniczyło w zorganizowanym w Moskwie Międzynarodowym Obozie Klubów Przyjaźni, który był

podsumowaniem VII Międzynarodowego Konkursu Projektów *Dialog – droga do zrozumienia*. Uczniowie przygotowywali prezentacje swoich państw, regionów i szkół. Uczestniczyli w treningach prowadzonych przez studentów (m.in. na temat umiejętności autoprezentacji), w konferencjach (m.in. *Dialog jako sposób formowania osobowości tolerancyjnej*) oraz w imprezach kulturalnych. W marcu 2013 r. 10 uczniów z Polski uczestniczyło w międzynarodowym zimowym obozie w Kostromie.

Dzięki inicjatywie PSNiWJR powstała, jako druga w Europie, Biblioteka im. S. Michalkowa przy LO im. ONZ w Biłgoraju. 2 kwietnia 2012 r. został podpisany akt założycielski, a 6 czerwca 2012 r. odbyła się uroczystość przekazania przez prezesa Rosyjskiej Fundacji „Kultura”, Julię Michalkową, bogatego księgozbioru (1500 książek).

Dzięki PSNiWJR polscy uczniowie corocznie w grudniu uczestniczą w spotkaniach noworocznych organizowanych w Ambasadzie Rosyjskiej Federacji w Warszawie.

Stowarzyszenie wspiera szkoły w organizacji wszystkich konkursów związanych z językiem rosyjskim, przekazując w darze książki i inne nagrody.

Oczywiście te wszystkie działania nie byłyby możliwe bez partnerów, z którymi współpracuje PSNiWJR. Wśród nich są: MAPRYAŁ, Fundacja „Russkij Mir”, RONIK w Warszawie, Wydawnictwo Szkolne PWN, Uniwersytet Warszawski, Rosyjska Fundacja Kultura, Stowarzyszenie Polska – Wschód.

Barbara Borowy

Nauczycielka języka rosyjskiego w Biłgoraju. Organizatorka I Międzynarodowego Dziecięcego Festiwalu Teatralnego w Języku Rosyjskim im. Siergieja Michalkowa.

dr hab. Ludmiła Szpielewicz

Samodzielny pracownik naukowy w Zakładzie Komunikacji Językowej Instytutu Rusycystyki Wydziału Lingwistyki Stosowanej UW. Członkini Prezydium МАПРЯЛ. Prezes Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego. Autorka monografii oraz artykułów naukowych z zakresu metodyki nauczania języków obcych oraz psycholingwistyki. Organizatorka wielu międzynarodowych konferencji naukowych, festiwali oraz seminariów dla nauczycieli języka rosyjskiego.

Eleonora Agnieszka Wesołowska

Członkini Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego.